

Advocaat van de Hanen is een lange wodka-reclame

Het eerste dat opvalt is het geluid. Mensen stappen in een bus. Wanneer deze vertrekt, moeten er alsnog twee mee en de deur gaat weer even open....

PETER VAN BUEREN 29 januari 1996, 0:00

Van onze verslaggever

Peter van Bueren

ROTTERDAM

Zo ver komt het niet in *Memories of the Unknown*, de eerste lange speelfilm van Nathalie Alonso Casale. Met twaalf mensen rijdt de bus van Nederland naar Spanje. Normale mensen, maar allemaal apart. Een getatoeëerde man zit naast een kleine jongen. Zijn zoontje, zijn vriendje? Er zit vlak bij een jongeheer, die steeds naar die twee kijkt. Jaloers op de man, op de jongen? Onderweg neemt hij soms de plaats van de jongen in, of verbeeldt hij zich dat. Het is niet duidelijk, maar wel spannend. Als het jongetje later 'Opa' tegen de man zegt, is de spanning eraf.

Veel van de passagiers, in feite allemaal, blijven onbekenden. Eenzame individuen in een groep die nooit een gemeenschap wordt. De stelletjes in de bus zijn al even eenzaam als de

enkelingen. Een man en een vrouw communiceren in dichtregels met elkaar, soms gaat een van hen zingen, maar hun verbond lijkt te teren op een verleden. Een man laat zijn vrouw stikken en voegt zich bij een Spaanse vrouw, als ze eenmaal in Spanje zijn. Het blijven vreemdelingen voor je, ook al dringt er af en toe informatie door, omdat je voortdurend naar hen kijkt en ze dingen doen of zeggen.

Veel gebeurt er niet, zeker niet tot de aankomst in Spanje. De bus staat stil in een dorp. Er komt een processie langs, de passagiers kijken ernaar, maar als de camera zich op de processie richt, zie je dat de reizigers zelf in de processie meelopen. In de stoet wordt een Mariabeeld megedragen. Uit de ogen van Maria komen straaltjes water. 'Geef ons water, Maria, je kúnt het', roepen de mensen. En Maria kan het. Haar tranen worden stromen en al snel een hele regenbui. De passagiers, die we dus net in de beregende stoet zagen lopen, zien het volgende moment vanuit de bus hoe hard het buiten regent.

Vreemde film, magisch realisme, zij het zonder enige uitbundigheid. Zoals de hele toon ingehouden is, spookachtig, vooral door de muziek en de geluiden, die de zwart-wit beelden inhoud geven, ze versterken of ermee contrasteren.

Memories of the Unknown is een raadselachtige reis in een raadselachtige film, die duidelijk maakt dat Nathalie Alonso Casale een groot vermogen heeft voor het oproepen van associaties, voor iets vertellen zonder dat er een verhaal ontstaat. Alleen het einde is zwak. De reis kent geen doel, maar de bus keert weer terug naar Nederland. Het lukt Alonso Casale niet goed om die draai kracht te geven. Misschien hadden die mensen daar beter doelloos achter kunnen blijven. Of misschien reikt het vermogen van de 25-jarige regisseuse nog niet verder dan ruim

een uur film. Tot dat moment is Memory of the Unknown echter het bewijs van een uitzonderlijk talent.

Brozer is het talent van Irma Achten, die in Rotterdam Marie Antoinette is niet dood presenteerde, haar tweede film, drie jaar na Belle. Achten gaat uit van een paar aardige ideeën. Ze vertelt over de historische Marie Antoinette, die ooit haar man Lodewijk XVI vermoordde, maar tegelijk over vrouwen van recentere data.

Marie Antoinette staat model voor vrouwen in een mannenwereld waar macht boven liefde staat. Haar vader zei al dat zaadlozing gelijk is aan verspreiding van macht en het ontvangen van zaad een vorm van vernedering. De achttiende en de twintigste eeuw lopen door elkaar en wanneer het gaat over de reacties van de goegemeente op de weinig aangepaste vrouw Marie Antoinette, zijn er verwijzingen naar andere vrouwen, tot aan Lady Diane toe.

De grillige bedenksels van Irma Achten zijn soms leuk en oorspronkelijk, net als de vorm van de film. Er is één probleem: er ontbreekt een gevoel in de dramatisering. Je kijkt naar gespeelde gedachten, meedenken en meebeleven is er niet bij.

Dat geldt evenzeer voor Advocaat van de hanen van Gerrit van Elst, naar het boek van A.F.Th. van der Heijden. Pierre Bokma speelt de succesvolle advocaat Ernst Quispel, die wordt opgepakt bij een krakersrel en in de gevangenis ooggetuige is van de dood van de kraker Niliaan Koppen. Hij zwijgt en sukkelt intussen voort in een huwelijks crisis.

Als een kraakster met wie hij een keer in dronkenschap is meegegaan zijn kind bedreigt, meldt Quispel zich als getuige. Hij wordt ook weer verliefd op zijn vrouw en voelt zich een van vele schulden bevrijd mens, klaar voor een nieuwe start in zijn leven.

Maar ja, dan blijkt zijn vrouw het te doen met zijn beste vriend en duikt Quispel weer de kroeg in.

De film ziet er uit als een verlengde aflevering van Pleidooi en telt te veel zwakke dialogen en scènes. Het ergste is dat je na afloop afvraagt waar hij nu precies over ging. De huwelijks crisis, de kraakbeweging en de drankproblemen lijken verband met elkaar te hebben, maar staan in feite los van elkaar.

Krakers verstoorden vorig jaar de opnamen van de film, die zij een romantisering achtten van de dood van kraker Hans Kok in 1984 in een Amsterdamse politiecel. Aan de aftiteling is, zoals vorig jaar met producent Matthijs van Heijningen werd overeengekomen, een (onleesbaar) protest toegevoegd. Die verwijzing naar Hans Kok was in het boek een feit en dus ook in de film, maar Advocaat van de hanen heeft er, zoals hij gemaakt is, niets meer mee te maken. Hij gaat niet over Hans Kok, maar over Pierre Bokma, die een man speelt die toevallig getrouwd is en toevallig vader is en toevallig advocaat en die toevallig wordt opgepakt en toevallig weer dronken wordt. Wat taferelen uit een slecht huwelijk, een paar nagespeelde kraakrellen, maar vooral een lange wodka-reclame, eindigend in een kopstootje.

MEER OVER MARIE ANTOINETTE KUNST, CULTUUR EN ENTERTAINMENT
KUNST EN ENTERTAINMENT HANS KOK SPANJE NATHALIE ALONSO CASALE
ERNST QUIPEL IRMA ACHTEN PETER VAN BUEREN

advertentie

MEER NIEUWS & ACHTERBOND